

Ne pametuj, ločuj!

KOZARČEK

Zdravo, moje ime je Kozarček! Verjetno lahko sklepaš, da sem kozarec in sem narejen iz stekla. Danes ti bi rad povedal zgodbo mojega življenja.

Moj najstarejši sorodnik je bil narejen že davno nazaj, približno 3600 let pred našim štetjem. Že sam pravi, da ne ve, kje je bil narejen, mogoče v Mezopotamiji, Egiptu, mogoče pa celo v Siriji! Arheologi so našli veliko dokazov in se na njihovi podlagi ne morejo odločiti, v kateri od dežel so prvič iznašli steklo. Več pa se jih nagiba k Mezopotamiji. Prvo steklo naj bi nastalo po nesreči kot stranski produkt pri izdelavi kovin ali keramike. Steklo so tako kasneje začeli izdelovati in uporabljati še v Indiji, na Kitajskem pa tudi v Rimu. Tako se je moja družina začela širiti. Danes steklo izdelujejo iz peska, apnenca in natrijevega karbonata. Mešanico segrevajo, dokler se ne stopi in postane tekoča, nato jo ohladijo in oblikujejo v predmet. Tako sem nastal tudi jaz. Narejen sem bil v manjši tovarni v Ameriki okoli 1900. Izdelal me je nek mlad vajenec, ki, moram priznati, je bil precej spreten. Bil sem prvi kozarec, izdelan v tisti tovarni, in na to sem kar ponosen. Postavili so me v škatlo in čakal sem, kaj se bo zgodilo. Z vseh strani so ljudje začeli nositi kozarce, podobne meni. Enkrat z leve, nato z desne in potem s strani so prihajale roke, ki so držale kozarce in jih odlagale v škatlo, ki se je hitro napolnila, nekdo pa jo je zaprl. Ko se je škatla naslednjič odprla, sem bil že v drugi tovarni. Tu so vse kozarce ponovno zložili iz škatle in nas položili na tekoči trak in tako sem potoval do strojev, ki so nas polnili z marmelado. Dobil sem tudi pokrovček. Napolnjene kozarce so delavci spet začeli zlagati v škatle in spet je bil karton v hipu napolnjen. Naslednje, česar se spomnim, je, da je trgovka odprla škatlo, najprej zgrabila mene in me postavila na polico in tako še drugega, pa tretjega in četrtega, dokler škatla ni bila prazna. Začeli so prihajati kupci. Mimo mene je prišla majhna deklica in se ustavila. Razmišljala je, kateri kozarec naj vzame. Ne vem točno, zakaj, saj smo bili vsi polnjeni z jagodno marmelado, ampak izbrala je prav mene. Položila me je v košaro, v kateri je že bilo nekaj živil. Ko smo prišli domov, sta deklica in njena mama začeli pospravljati hrano. Mene sta položili v omaro in zaprli vratca. Čakal sem. Ko so se vratca omare naslednjič odprla, je bilo že novo jutro. Mama me je vzela iz omare in me položila na mizo. Pripravljala je zajtrk. Prišla je vsa družina in vsi so hoteli poizkusiti marmelado. Po koncu zajtrka sem bil

že prazen. Mama me je postavila v škatlo, kjer so stali prazni kozarci. Čez dan ali dva nas je odpeljala do neke tovarne. Tam so vse kozarce začeli skrbno prati in nas pripravljati, da nas bodo ponovno napolnili. Vse se je spet ponovilo – polnjenje, trgovina, nakup ... Uporabljen sem bil točno 53-krat, enkrat z marmelado, drugič z medom, tretjič z namazom in še s čim. Vse skupaj me je že dolgočasilo, nato pa se je zgodilo nekaj posebnega. Bil sem v škatli s kozarci, napolnjenimi z medom, in čakal sem, da nas neka trgovka začne zlagati na police. Namesto tega pa sem zaslišal trobljenje ladij. Nisem mogel verjeti – na parniku sem! Že večkrat sem od drugih kozarcev slišal za ladje čezooceanke, ki vozijo tovor v Evropo. Nisem bil prepričan, kam gremo. Parnik je pripeljal v Tržaški zaliv, vsaj tako mi je rekel nek starejši kozarec, ki trdi, da je prepotoval že ves svet in pozna vsak njegov kotiček. Ladjo so delavci raztovorili, da je lahko odšla naprej. Tovor pa so porazdelili po tovornjakih, med katerimi je vsak odpeljal v drugo smer. Tako sem prišel sem. V trgovini me je že prvi dan kupila neka gospa. Ponovno je prišel dan, ko sem bil skoraj prazen, in sem čakal, da me čisto izprazni in odpelje v tovarno za ponovno uporabo. Ko sem bil čisto prazen, me je gospa takoj pomila. Čez par dni me je vzela s pulta in me postavila na mizo k drugim kozarcem, ki so bili prav tako kot jaz že pomiti. Čudil sem se, kaj se bo zgodilo. Gospa je kuhala domačo marmelado in nas vse napolnila z njo. Marmelada se je ohladila in nato nas je vse zložila v shrambo. Minilo je leto in ponovno smo bili vsi kozarci prazni, napolnila nas je z marmelado in nas shranila. Tako je bilo vsako leto. Včasih je kakšen kozarec marmelade podarila prijateljem ali družini, vedno pa smo bili vsako leto pri njej, da nas je ponovno napolnila z marmelado.

To je moja zgodba. Sem kozarec, star preko 100 let in še vedno uporaben, ker so ljudje z mano pametno ravnali. Nekatere trgovine in tovarne nudijo možnost, da ljudje steklo vrnejo in se lahko ponovno uporabi. Danes je vse več hrane, ki je kupljena v plastični embalaži. Plastika pa je zelo težko razgradljiva, zato se jo največkrat sežiga, pri čemer pa nastajajo plini, škodljivi okolju. Steklo je 100-% razgradljivo in ga je mogoče reciklirati nešteto krat, pri tem pa ne izgubi svoje kakovosti. Zakaj torej ne bi večkrat uporabljali stekla, ki je prijaznejše okolju?

Ida Košmerl, 9. razred OŠ dr. Antona Debeljaka Loški Potok

Mentorica: Bogdana Mohar